

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовео комисију: 02.04.2021. године, Наставно научно веће Филозофског факултета у Новом Саду		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. Др Сунчица Здравковић презиме и име	редовни професор звање	Психологија, 12.03.2014. ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду		Председник комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. Др Сабина Халупка Решетар презиме и име	редовни професор звање	Англистика, 31.10.2019. ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду		Члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. Др Оливер Тошковић презиме и име	доцент звање	Општа психологија, 23.06.2020. ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Универзитет у Београду		Спољни члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. Др Душица Филиповић Ђурђевић презиме и име	ванредни професор звање	Општа психологија, 28. 11. 2017. ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Универзитет у Београду		ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. _____ презиме и име	_____ звање	_____ ужа научна област и датум избора
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Милица, Стеван, Поповић Стијачић		
2. Датум рођења, општина, држава: 27.01.1983, Нови Сад, Србија		

3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив:

**Филозофски Факултет Универзитета у Новом Саду, Мастер академске студије:
Психологија, Мастер психолог**

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:

**Година 2015-а, Докторске академске студије: Психологија, Филозофски факултет
Универзитета у Новом Саду**

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Значај перцептивне информације у обради речи – перспектива утеловљене когниције

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Ова дисертација испитује когнитивну релевантност перцептивне информације у обради речи. Истраживање је инспирисано најновијим трендовима у когнитивној психологији, пре свега теоријом система перцептивних симбола и идејом о утеловљеној когницији, односно претпоставком да су менталне репрезентације речи засноване на сензомоторном искуству са оним што реч означава.

У тези су постављена два истраживачка циља: 1) прикупљање процена за лексичко-семантичке и перцептивне варијабле и 2) испитивање когнитивне релевантности перцептивних мера. У оквиру првог циља изведена је нормативна студија на 2100 речи српског језика. Она је уједно била и услов за експериментални део истраживања, који је обухваћен другим циљем. У оквиру другог циља је спроведена група експеримената, свака са идејом да одговори на један од четири потциља. У оквиру првог потциља испитана је релевантност појединачних мера перцептивне снаге (за вид, слух, укус, мирис и додир), док се у оквиру другог потциља испитивала когнитивна релевантност интегративних мера перцептивног богатства. Трећи потциљ се односио на испитивање два аспекта перцептивног богатства речи и њиховог међусобног односа, а ти аспекти су а) разноврсност перцептивног искуства и б) интензитет перцептивног искуства. У оквиру четвртог потциља испитиван је однос између два аспекта менталних репрезентација појмова: феноменолошког и утеловљеног аспекта.

Резултати показују да је когнитивни систем осетљив на мере перцептивног богатства, односно да перцептивно искуство са оним што речи означавају утиче на брзину препознавања речи у задаку лексичке одлуке. Ово јасно сугерише да перцептивна информација обликује значење речи, односно да представља део њене менталне репрезентације. У овој студији по први пут је показано да интензитет и разноврсност перцептивног искуства имају истовремени и обрнути смер дејства на време обраде речи, као и да стварно искуство са неким објектом додатно убрзава обраду речи којом је тај објекат означен. Додатно, изведена нормативна студија представља најобимнију базу лексичко-семантичких мера за српски језик и биће доступна широј заједници за потребе нових истраживања.

Теза има: 259 страница / 8 поглавља / 9 прилога

3 слике / 14 графикона / 77 табела

211 референци

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Увод. Увод садржи три поглавља од којих је свако опсежно и темељно написано коришћењем најновије литературе. У другом поглављу се преиспитује стање у области које је довело до питања и проблематике третиране у тези. Треће поглавље детаљно објашњава смисао лексичких и семантичких варијабли неопходних за разумевање технологије и процедура коришћених у раду.

Предмет, проблем и циљеви. Овај део је изразито прецизно и методично написан и јасно следи из недостатака у објављеној литератури, представљених у претходном поглављу.

Нормативна студија. У овом делу је детаљно описан процес прикупљања изразито велике базе података и њене анализе коришћењем изразито напредних статистичких техника, које су од ове сирове грађе створиле материјал употребљив за ову и наредне студије.

Метод и експерименти. Овим делом такође доминира техничка експертиза кандадата, од демонстације општих знања у домену експерименталне психологије, до звршне статистичке обраде и анализе података.

Дискусије експеримента и завршна дискусија. Сваки од експеримента је продискутован детаљно у терминима специфичних налаза као и одговора које даје и нерешених питања која воде следећем експерименту. Ово је све крунисано генералном дискусијом у којој су сада сви ти резултати посматрани заједно са освртом и на научну оригиналност и на претходну литературу.

Сваки део дисертације је добро урађен и задовољава највише научне стандарде.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

M23

Popović Stijačić, M., Mihić, Lj. & Filipović Đurđević, D. (2018). Analyzing data from memory tasks – comparison of ANOVA, logistic regression and mixed logit model. *Psihologija*, 51(4), 469-488. <https://doi.org/10.2298/PSI170615023P>

M44

Filipović Đurđević, D., **Popović Stijačić, M.** & Karapandžić, J. (2016). A quest for sources of perceptual richness: Several candidates. In S. Halupka-Rešetar and S. Martínez-Ferreiro (Eds.) *Studies in Language and Mind* (pp. 187-238). RS, Novi Sad: Filozofski fakultet u Novom Sadu. ISBN: 978-86-6065-359-0

M14

Filipović Đurđević, D., & **Popović Stijačić, M.** (2020). Modality-Specific Sensory Norms: A New Window Into Semantic Organisation. In V. Erdeljac and M. Sekulić Sović (Eds.) *Interdisciplinary Linguistic and Psychiatric Research on Language Disorders* (pp. 107-126). Zagreb, HR: University Psychiatric Hospital and PP press. <https://doi.org/10.17234/9789531758314>

M34

Popović Stijačić, M. & Filipović Đurđević, D. (2020). Is the intensity of perceptual experience modulated by auditory modality in word processing? *Proceedings of the XXVI scientific conference empirical studies in psychology*, Laboratory for experimental psychology, Belgrade, 15-18th November, Book of Abstracts, pg. 41. ISBN 978-86-6427-163-9

Popović Stijačić, M. & Filipović Đurđević, D. (2020). Psychological latent structure of 2100 words - The relevance of perceptual component in the semantic description of language. *8th Novi Sad workshop on psycholinguistic, neurolinguistic and clinical linguistic research*, Book of abstracts, pp. 31-33. ISBN 978-86-6065-606-5

Popović Stijačić, M. & Filipović Đurđević, D. (2019). Contrasting the true experience and the possibility to experience: the case of the number of sensory modalities. *Proceedings of the XXIV scientific conference empirical studies in psychology*, Laboratory for experimental psychology, Belgrade, March, 29-31, Book of Abstracts, pg. 35. ISBN 978-86-6427-091-5

Popović Stijačić, M. & Filipović Đurđević, D. (2019). Testing the influence of the auditory perceptual modality on the word processing. *Fifth Conference Current Trends in Psychology 2019 (STuP 2019)*, 24-27. October 2019, Book of abstracts, p. 117-118. ISBN 978-86-6065-541-9

Popović Stijačić, M. & Filipović Đurđević, D. (2019). One Against All: The Special Case of the Auditory Modality in Visual Word Processing. *60th Annual Meeting of Psychonomic Society*, 14-17 November 2019, Montreal, Canada, Book of abstracts, p. 222.

Popović Stijačić, M. & Filipović Đurđević, D. (2018). Perceptual strength, emotional valence, context availability and age of acquisition norms for 2100 Serbian nouns. *XXIV Scientific conference Empirical studies in psychology*, Laboratory for experimental psychology, Faculty of Philosophy, Belgrade, March 23-25, Book of abstracts, pp. 64-65.

Popović Stijačić, M. & Filipović Đurđević, D. (2018). Perceptual Strength Norms for 2100 Serbian Nouns, Poster presentation, *International Meeting of the Psychonomic Society*, Amsterdam, The Netherlands, 10-12 May 2018.

Popović Stijačić, M. & Filipović Đurđević, D. (2017). Perceptual Richness and Its Role in Free and Cued Recall. *ESCoP 2017, 20. Conference of the European Society for Cognitive Psychology*, Potsdam, Germany, 3-6 September 2017, Book of abstracts, pg. 252.

Popović Stijačić, M. & Filipović Đurđević, D. (2017). The role of perceptual richness in free recall. *Fifth Conference Current Trends in Psychology 2017 (STuP 2017)*, 19-21. September 2017, Book of abstracts, pg. 108. ISBN 978-86-6065-434-4

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

Налази проистекли из ове тезе пружају одговоре на три питања: (1) Да ли перцептивна информација утиче на препознавање речи и стога представља део репрезентације значења речи, (2) Да ли интензитет и разноврсност перцептивног богатства представљају независне аспекте репрезентација речи и имају ли различите ефекте на процес препознавања речи, (3) Да ли је, за процес препознавања речи, стварно перцептивно искуство релевантније од могућег искуства. У најширем смислу одговор на прво питање представља и одговор на питање одакле долази значење речи. Резултати тезе подржавају идеју теорије система перцептивних симбола и утеловљености да перцептивне информације из различитих чулних модалитета представљају део репрезентације значења речи. Други кључан, и заиста нов налаз јесте да су интензитет и разноврсност тог перцептивног искуства два независна аспекта и да имају истовремено различите ефекте на обраду речи. Ови ефекти пружају и одговор на питање како се одвија мултимодална интеграција, односно спајање различитих сензорних представа појма. Као трећи кључан налаз ове тезе издвајају се ефекти мера перцептивног богатства заснованих на стварном искуству. Овај налаз пружа одговор и на питање да ли се симулација перцептивног искуства, приликом обраде речи, одвија на нивоу примарних сензорних зона. Резултати ове тезе сугеришу да на обраду речи утичу и стварно (утеловљено) и могуће (феноменолошко) перцептивно искуство (експерименти 1 и 2), али да је стварно искуство релевантније за обраду речи (у експериментима 2, 4, 5, 8, интензитет заснован на стварном искуству увек је био бољи предиктор од исте мере засноване на могућем искуству).

Како су резултати ове студије у складу и са теоријом појмовне топографије (слаба утеловљеност) али и са поставкама теорија јаке утеловљености, могла би се предложити интегративна теорија слабе утеловљености, која се налази између теорија слабе и јаке утеловљености. Наиме, приликом процеса препознавања речи најпре долази до препознавања на нивоу лексичких карактеристика речи (лексичка компонента у свим експериментима је увек била значајан предиктор времена реакције) о чему сведоче и модели који се баве самим процесом препознавања речи.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Дајемо **позитивну оцену** начина приказа и тумачења резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме? **ДА**

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе? **ДА**

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци? **По начину на који третира проблематику чулног искуства у менталним репрезентацијама речи. Први пут показује да интензитет и разноврсност перцептивног искуства имају обрнут ефекат на препознавање речи, као и по томе што пружа обимну базу података за српски језик.**

4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања? **НЕМА**

X ПРЕДЛОГ:
На основу наведеног, комисија предлаже:
а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана;
б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени);
в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум:

У Новом Саду,
03.04.2021. године

1. Др Сунчица Здравковић, редовни професор

_____, председник

2. Др Сабина Халупка Решетар, редовни професор

_____, члан

3. Др Оливер Тошковић, доцент

_____, члан

4. Др Душица Филиповић Ђурђевић, ванредни професор

_____, ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.